

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

CHAMBRE DES REPRESENTANTS
DE BELGIQUE

BEKNOPT VERSLAG

COMPTE RENDU ANALYTIQUE

COMMISSIE VOOR HET BEDRIJFSLEVEN, HET
WETENSCHAPSBELEID, HET ONDERWIJS, DE
NATIONALE WETENSCHAPPELIJKE EN
CULTURELE INSTELLINGEN, DE MIDDENSTAND
EN DE LANDBOUW

COMMISSION DE L'ECONOMIE, DE LA POLITIQUE
SCIENTIFIQUE, DE L'EDUCATION, DES
INSTITUTIONS SCIENTIFIQUES ET CULTURELLES
NATIONALES, DES CLASSES MOYENNES ET DE
L'AGRICULTURE

woensdag

mercredi

05-12-2001

05-12-2001

14:13 uur

14:13 heures

*Het Beknopt Verslag geeft een samenvatting van de
debatten. Rechtzettingen kunnen schriftelijk meegedeeld
worden vóór*

vrijdag 07/12/2001, om 16 uur.

aan de dienst Vertaling BV-CRA

Fax: 02 549 82 33

e-mail: vert.crabv.correcties@deKamer.be

*Le Compte rendu analytique est un résumé des débats.
Des rectifications peuvent être communiquées par écrit
avant le*

vendredi 07/12/2001, à 16 heures.

au Service de Traduction du CRA-BV

Fax: 02 549 82 33

e-mail: trad.crabv.corrections@laChambre.be

* Wordt gevoegd bij de definitieve versie van het integraal verslag (CIV-reeks, op wit papier)

* Est joint à la version définitive du compte rendu intégral (les documents CRIV, sur papier blanc)

AGALEV-ECOLO	<i>Anders gaan leven / Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales</i>
CD&V	<i>Christen-Democratisch en Vlaams</i>
FN	<i>Front National</i>
PRL FDF MCC	<i>Parti Réformateur libéral – Front démocratique francophone-Mouvement des Citoyens pour le Changement</i>
PS	<i>Parti socialiste</i>
PSC	<i>Parti social-chrétien</i>
SP.A	<i>Socialistische Partij Anders</i>
VLAAMS BLOK	<i>Vlaams Blok</i>
VLD	<i>Vlaamse Liberalen en Democraten</i>
VU&ID	<i>Volksunie&ID21</i>

<i>Afkortingen bij de nummering van de publicaties :</i>		<i>Abréviations dans la numérotation des publications :</i>	
DOC 50 0000/000	<i>Parlementair document van de 50e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer</i>	DOC 50 0000/000	<i>Document parlementaire de la 50e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif</i>
QRVA	<i>Schriftelijke Vragen en Antwoorden</i>	QRVA	<i>Questions et Réponses écrites</i>
CRIV	<i>Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (op wit papier, bevat ook de bijlagen)</i>	CRIV	<i>Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral définitif et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (sur papier blanc, avec les annexes)</i>
CRIV	<i>Voorlopige versie van het Integraal Verslag (op groen papier)</i>	CRIV	<i>Version Provisoire du Compte Rendu Intégral (sur papier vert)</i>
CRABV	<i>Beknopt Verslag (op blauw papier)</i>	CRABV	<i>Compte Rendu Analytique (sur papier bleu)</i>
PLEN	<i>Plenum (witte kaft)</i>	PLEN	<i>Séance plénière (couverture blanche)</i>
COM	<i>Commissievergadering (beige kaft)</i>	COM	<i>Réunion de commission (couverture beige)</i>

<i>Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers</i>	<i>Publications officielles éditées par la Chambre des représentants</i>
<i>Bestellingen :</i>	<i>Commandes :</i>
<i>Natieplein 2</i>	<i>Place de la Nation 2</i>
<i>1008 Brussel</i>	<i>1008 Bruxelles</i>
<i>Tel. : 02/ 549 81 60</i>	<i>Tél. : 02/ 549 81 60</i>
<i>Fax : 02/549 82 74</i>	<i>Fax : 02/549 82 74</i>
<i>www.deKamer.be</i>	<i>www.laChambre.be</i>
<i>e-mail : alg.zaken@deKamer.be</i>	<i>e-mail : aff.generales@laChambre.be</i>

INHOUD

Vraag van mevrouw Colette Burgeon aan de 1
staatssecretaris voor Energie en Duurzame
Ontwikkeling, toegevoegd aan de minister van
Mobiliteit en Vervoer, over "de resultaten van de
Conferentie van Marrakech" (nr. 5722)

Sprekers: **Colette Burgeon, Olivier Deleuze**,
staatssecretaris voor Energie en Duurzame
Ontwikkeling

Vraag van mevrouw Simonne Creyf aan de 3
staatssecretaris voor Energie en Duurzame
Ontwikkeling, toegevoegd aan de minister van
Mobiliteit en Vervoer, over "Kyoto en het Bubble
concept en de Burden Sharing" (nr. 5846)

Sprekers: **Simonne Creyf, Olivier Deleuze**,
staatssecretaris voor Energie en Duurzame
Ontwikkeling

SOMMAIRE

Question de Mme Colette Burgeon au secrétaire 1
d'Etat à l'Energie et au Développement durable,
adjoint au ministre de la Mobilité et des
Transports, sur "les résultats de la Conférence de
Marrakech" (n° 5722)

Orateurs: **Colette Burgeon, Olivier Deleuze**,
secrétaire d'Etat à l'Energie et au
Développement durable

Question de Mme Simonne Creyf au secrétaire 3
d'Etat à l'Energie et au Développement durable,
adjoint au ministre de la Mobilité et des
Transports, sur "Kyoto, le Bubble concept et le
Burden Sharing" (n° 5846)

Orateurs: **Simonne Creyf, Olivier Deleuze**,
secrétaire d'Etat à l'Energie et au
Développement durable

COMMISSIE VOOR HET
BEDRIJFSLEVEN, HET
WETENSCHAPSBELEID, HET
ONDERWIJS, DE NATIONALE
WETENSCHAPPELIJKE EN
CULTURELE INSTELLINGEN, DE
MIDDENSTAND EN DE
LANDBOUW

van

WOENSDAG 05 DECEMBER 2001

14:13 uur

COMMISSION DE L'ECONOMIE,
DE LA POLITIQUE SCIENTIFIQUE,
DE L'EDUCATION, DES
INSTITUTIONS SCIENTIFIQUES
ET CULTURELLES NATIONALES,
DES CLASSES MOYENNES ET DE
L'AGRICULTURE

du

MERCREDI 05 DECEMBRE 2001

14:13 heures

De vergadering wordt geopend om 14.13 uur door mevrouw Michèle Gilkinet, voorzitter.

01 Vraag van mevrouw Colette Burgeon aan de staatssecretaris voor Energie en Duurzame Ontwikkeling, toegevoegd aan de minister van Mobiliteit en Vervoer, over "de resultaten van de Conferentie van Marrakech" (nr. 5722)

01.01 Colette Burgeon (PS): De Conferentie van Marrakech heeft aan de verwachtingen beantwoord in de strijd tegen de *global warming* : op 10 november jongstleden werd een akkoord bereikt.

De milieuorganisaties zijn echter teleurgesteld over de toegevingen die Europa gedaan heeft om Japan en Rusland over de streep te halen. De Verenigde Staten kantten zich tegen de voorgestelde verlaging van de CO₂-uitstoot voor 39 rijke landen tegen 2008-2012.

Volgens het protocol moet er, om gebruik te kunnen maken van de flexibiliteitsmechanismen, ingestemd worden met een sanctieregeling en een jaarlijkse inventarisatie van de koolstofputten, waarin CO₂ uit de atmosfeer gefixeerd kan worden.

Kan u ons een gedetailleerd overzicht geven van de resultaten van dat akkoord en uw conclusies toelichten met betrekking tot een ambitieus "nationaal klimaatplan" ?

La séance est ouverte à 14.13 heures par Mme Michèle Gilkinet.

01 Question de Mme Colette Burgeon au secrétaire d'Etat à l'Energie et au Développement durable, adjoint au ministre de la Mobilité et des Transports, sur "les résultats de la Conférence de Marrakech" (n° 5722)

01.01 Colette Burgeon (PS): La Conférence de Marrakech a tenu ses promesses dans la lutte contre le réchauffement climatique et un accord a été bouclé le 10 novembre dernier.

Mais les organisations de défense de l'environnement se disent déçues devant les concessions faites par l'Europe pour arracher l'assentiment du Japon et de la Russie. La réduction des émissions de CO₂ prévue pour 39 pays riches d'ici 2008-2012 a été refusée par les Etats-Unis.

Le texte du Protocole conditionnerait le recours aux mécanismes de flexibilité à l'acceptation d'un système de sanctions et à la réalisation d'inventaires annuels des puits de carbone, qui, selon certains, pourraient piéger le CO₂.

Pourriez-vous nous détailler les résultats de cet accord et vos conclusions concernant un «plan national climat» ambitieux ?

01.02 Staatssecretaris **Olivier Deleuze** (*Frans*) : Het protocol van Kyoto leek in maart inderdaad doodgelopen. De president van de Verenigde Staten vond de tekst immers niet rechtlijnig en bovendien strijdig met de Amerikaanse belangen.

Het Zweedse EU-voorzitterschap heeft toen in Göteborg laten weten dat Europa het protocol zou ratificeren en uitvoeren.

In Bonn hebben Europa en de landen van de G7 een bondgenootschap gesloten. Het protocol werd dus weer tot leven gewekt.

Het protocol kan pas in werking treden als 55 landen het hebben geratificeerd, en die landen moeten bovendien samen goed zijn voor ten minste 55 percent van de uitstoot.

Om dat criterium van 55 percent te halen moesten Japan en Rusland daarmee akkoord gaan. Om hun instemming te verkrijgen werden drie toegevingen gedaan. De eerste heeft betrekking op de kwaliteit van de inventarissen van de koolstofputten, waar tot in 2012 geen sanctie wordt aan gekoppeld. De tweede betreft de bovengrens waaronder Rusland CO₂-quota afkomstig uit zijn bosbedrijven mag verkopen. De aanvankelijk vastgestelde 17 miljoen ton koolstof werd tot 33 megaton opgetrokken. Gelet op de terugval van de Russische economie, beschikt Rusland over een koolstofreserve van 250 miljoen ton.

De tweede toegeving, die aan Japan werd gedaan, betreft de regeling inzake naleving en bestraffing. Vanaf 2003 zal moeten worden beslist of de sancties wettelijk bindend zullen zijn. Volgens die aan Japan gedane toegeving zullen sommige landen, ook al aanvaarden zij de sancties niet, onder de toepassing van het Protocol kunnen blijven vallen, op voorwaarde dat zij zich aan alle nalevingsmechanismen houden.

01.03 **Colette Burgeon** (PS): Ik heb gehoord dat het Waalse Gewest vervuilingquota's in Senegal gaat kopen in ruil voor milieuvriendelijke energie. Is dat niet immoreel?

01.04 Staatssecretaris **Olivier Deleuze** (*Frans*): Dat zou zeker zo zijn indien de CO₂-emissies van de derdewereldlanden een maximumgrens hadden bereikt. Dat is echter niet het geval, aangezien hun emissies zeer laag zijn in vergelijking met die van de westerse landen. Het feit dat men investeert teneinde CO₂-emissies onder andere door middel van zonnepanelen te verlagen, staat de ontwikkeling van Senegal niet in de weg.

01.02 **Olivier Deleuze**, secrétaire d'Etat (*en français*): Le protocole de Kyoto était, en effet, dans un coma profond en mars dernier, le président des Etats-Unis l'estimant biaisé et contraire aux intérêts américains.

A ce moment, la présidence suédoise de l'Union européenne, à Göteborg, a déclaré que l'Europe allait ratifier le protocole et le mettre en œuvre.

A Bonn, s'est réalisé une alliance entre l'Europe et les pays du G7. Le protocole a donc été sorti de la salle de réanimation.

L'entrée en vigueur du protocole n'est possible que si 55 pays le ratifient, ces pays devant représenter au minimum 55% des émissions.

Pour atteindre ce critère de 55 %, il fallait l'accord du Japon et de la Russie. Pour l'obtenir, trois concessions ont été faites. La première porte sur la qualité des inventaires des puits de carbone qui ne seront pas sanctionnés jusqu'en 2012. La deuxième concerne le plafond en-dessous duquel les Russes peuvent vendre du CO₂ provenant de leurs exploitations forestières. Les 17 millions de tonnes de carbone prévus initialement ont été portés à 33 mégatonnes. De toute manière, vu l'évolution négative de l'économie russe, la Russie dispose d'une réserve de carbone de 250 millions de tonnes.

La dernière concession, faite au Japon, concerne le système d'observance et de sanctions. A partir de 2003, il faudra savoir si les sanctions seront légalement contraignantes. Cette concession faite au Japon prévoit que, même si certains pays n'acceptent pas les sanctions, ils pourront continuer à participer au protocole à condition qu'ils respectent l'ensemble du mécanisme d'observance.

01.03 **Colette Burgeon** (PS): J'ai appris que la Région wallonne achetait des quotas de pollution au Sénégal en échange d'énergie propre. N'est-ce pas immoral ?

01.04 **Olivier Deleuze**, secrétaire d'Etat (*en français*): Ce le serait «brutalement» si les pays du tiers-monde avaient un plafond d'émission de CO₂. Mais ce n'est pas le cas et leurs émissions sont très basses en comparaison de celles de nos pays. L'investissement dans une économie de CO₂, via notamment, des panneaux solaires, n'empêche pas le développement du Sénégal.

01.05 Colette Burgeon (PS): Wat dit laatste punt betreft, blijf ik me zorgen maken.

01.06 De voorzitter : Dat maakt deel uit van de akkoorden waarover werd onderhandeld.

Het incident is gesloten.

02 Vraag van mevrouw Simonne Creyf aan de staatssecretaris voor Energie en Duurzame Ontwikkeling, toegevoegd aan de minister van Mobiliteit en Vervoer, over "Kyoto en het Bubble concept en de Burden Sharing" (nr. 5846)

02.01 Simonne Creyf (CD&V): Deze vraag betreft, evenals de vraag van mevrouw Burgeon, de bepalingen van het Kyoto-protocol. De OESO legt aan de diverse landen een gedifferentieerde doelstelling op inzake het realiseren van een reductie van de emissies. De Europese Unie heeft zich als geheel geëngageerd om voor al haar lidstaten samen een collectieve reductie van 8 procent te realiseren. Dit collectieve engagement is het zogenaamde *Bubble*-concept. Deze 8 procent wordt vervolgens gedifferentieerd verdeeld over alle afzonderlijke lidstaten. Deze interne verdeling heet men de *Burden Sharing*. De verdeling per lidstaat is gebaseerd op een technische analyse én op een politieke beslissing.

België wordt verondersteld een emissiereductie van 7,5 procent ten aanzien van 1990 te realiseren. Andere landen moeten dan weer geen reductie realiseren, zoals bijvoorbeeld Frankrijk en Duitsland. Andere landen hebben nog een vrij hoog "emissiereservecijfer", zoals bijvoorbeeld Portugal, Griekenland en Spanje.

De mogelijkheid wordt voorzien dat de lidstaten onderling emissierechten verkopen. Zo zou bijvoorbeeld Frankrijk, dat geen bijkomende inspanningen moet doen, emissierechten aan ons land kunnen verkopen. Maar wanneer de emissie in de ene lidstaat daalt en in de andere lidstaat stijgt, dan betekent dit voor de hele EU eigenlijk een nuloperatie. Wat is daarvan de zin?

Het *Bubble*-concept is helemaal in overeenkomst met de bepalingen van de Europese interne markt; *Burden Sharing* is dit mijns inziens helemaal niet. Deelt de staatssecretaris deze visie? Welke houding heeft ons land inzake deze aangelegenheid aangenomen tijdens zijn Voorzitterschap?

02.02 Staatssecretaris Olivier Deleuze (Nederlands): Het verschil tussen de bestaande

01.05 Colette Burgeon (PS): Je reste encore inquiète quant à ce dernier point.

01.06 La présidente : Cela fait partie des accords qui ont été négociés.

L'incident est clos.

02 Question de Mme Simonne Creyf au secrétaire d'Etat à l'Energie et au Développement durable, adjoint au ministre de la Mobilité et des Transports, sur "Kyoto, le Bubble concept et le Burden Sharing" (n° 5846)

02.01 Simonne Creyf (CD&V) : Cette question concerne, à l'instar de celle de madame Burgeon, les dispositions du protocole de Kyoto. L'OCDE impose aux divers pays un objectif différent en matière de réduction des émissions. L'Union européenne s'est engagée à réaliser une réduction collective de 8 % pour l'ensemble de ses membres. Il s'agit du *Bubble-concept*. Ces 8 % seront par la suite répartis de manière différenciée entre les différents Etats membres. Cette répartition interne porte le nom de *Burden Sharing* et repose sur une analyse technique et sur une décision politique.

La Belgique est censée diminuer son taux d'émission de 7,5% par rapport à 1990. En revanche, d'autres pays, comme la France et l'Allemagne ne doivent opérer aucune réduction. D'autres pays encore, comme le Portugal, la Grèce et l'Espagne, disposent encore d'une "marge" d'émission relativement importante.

Les Etats membres ont la possibilité de vendre des droits d'émission à d'autres Etats membres. Ainsi, la France, qui ne doit consentir aucun effort supplémentaire, pourrait par exemple nous vendre des droits d'émission. Mais lorsque le taux d'émission baisse dans un Etat membre, il augmente dans un autre, ce qui se solde pour l'ensemble de l'UE par une opération neutre. Quel est l'intérêt de ces pratiques?

Le *Bubble concept* est parfaitement conforme aux dispositions du marché intérieur européen. A mon estime, le *Burden sharing* y est totalement contraire. Le secrétaire d'Etat partage-t-il ce point de vue ? Quelle attitude notre pays a-t-il adopté à cet égard sous la présidence européenne ?

02.02 Olivier Deleuze, secrétaire d'Etat (en néerlandais): La différence entre la réalité, d'une

toestand enerzijds en de doelstelling anderzijds, bepaalt de moeilijkheidsgraad voor een individueel land. De kosten voor België worden uiteenlopend geraamd op 0,1 tot 0,5 procent van het BNP, dat wil zeggen 10 tot 50 miljard frank. Ons land heeft nu eenmaal de doelstellingen van het Verdrag van Kyoto onderschreven.

De EU heeft er van meet af aan voor gekozen om de doelstelling van een reductie van 8 procent gezamenlijk te bereiken. De emissienormen worden intern verdeeld op grond van artikel 4 van het Verdrag van Kyoto. Dat aantal vereist ook een formeel herverdelingsakkoord dat tegelijk met de ratificatie ter kennis moet worden gebracht. Er kwam inmiddels een politiek akkoord tot stand over de concrete verdeling, waarbij België een reductie van 7,5 procent krijgt opgelegd. Het is, in tegenstelling tot wat mevrouw Creyf vreest, niet evident dat sommige landen helemaal geen inspanningen zullen hoeven te doen, omdat ze onder een bepaald emissieniveau zitten. Zo is de emissie in Portugal sinds 1990 met niet minder dan 22,4 procent gestegen, zodat er binnen enkele jaren helemaal geen emissienormen te verhandelen zullen zijn. Ook Frankrijk, met zijn kerncentrales, zal inspanningen moeten blijven doen om zijn emissieniveau te behouden.

Een verdeling in quota lijkt op het eerste gezicht niet in overeenstemming te zijn met het EU-concept. België is en blijft een voorstander van een zo Europees mogelijke aanpak, maar niet zozeer door de *Burden Sharing* af te wijzen, als wel door het invoeren van Europese beleidsmaatregelen. Inmiddels werd bijvoorbeeld een akkoord bereikt over de energie-efficiëntie van gebouwen, wat erg belangrijk is omdat die tot 40 procent van de energie voor hun rekening nemen.

02.03 Simonne Creyf (CD&V): Ik blijf bezorgd over een evenwichtige realisatie van de norm in ons land. Er moet hierbij rekening worden gehouden met de sociaal-economische realiteit.

Het incident is gesloten.

De vergadering met vragen wordt gesloten om 14.36 uur.

part, et les objectifs d'autre part, détermine le degré de difficulté rencontré par un pays pris individuellement. Pour la Belgique, l'estimation des coûts varie de 0,1 à 0,5% du PNB, ce qui représente 10 à 50 milliards de francs. Il est vrai que notre pays a approuvé le protocole de Kyoto.

D'emblée, l'UE a décidé que l'objectif de réduction des émissions de 8% serait réalisé collectivement. Les normes d'émission seront réparties au sein de l'Union sur la base de l'article 4 du Protocole de Kyoto. Cet article exige qu'un accord formel de répartition soit conclu et communiqué lors de la ratification. Entre-temps, un accord politique a été conclu sur la répartition concrète. La Belgique doit réduire ses émissions de 7,5%. Contrairement à ce que craint Mme Creyf, il n'est nullement établi que des pays seront dispensés du moindre effort dès lors qu'ils se situent sous le seuil d'émission. Ainsi, le taux d'émission du Portugal a augmenté de pas moins de 22,4% par rapport à 1990, de telle sorte qu'il n'y aura plus droits d'émission à vendre dans quelques années. La France, qui est équipée de centrales nucléaires, devra continuer à accomplir des efforts pour maintenir le niveau de son taux d'émission.

Une répartition en quotas ne me semble pas, à première vue, correspondre au concept européen. La Belgique est et reste favorable à une approche aussi européenne que possible. Toutefois, plutôt que de rejeter le *Burden Sharing* il s'agirait de mettre en oeuvre des mesures politiques européennes. Entre-temps, nous avons, par exemple, abouti à un accord concernant l'efficacité énergétique des bâtiments, problème important étant donné qu'il représente jusqu'à 40 % de la consommation d'énergie.

02.03 Simonne Creyf (CD&V): Je reste soucieuse de l'équilibre dans la mise en oeuvre de cette norme dans notre pays. A cet égard, il faut tenir compte de la réalité socio-économique.

L'incident est clos.

La réunion publique de commission est levée à 14.36 heures.